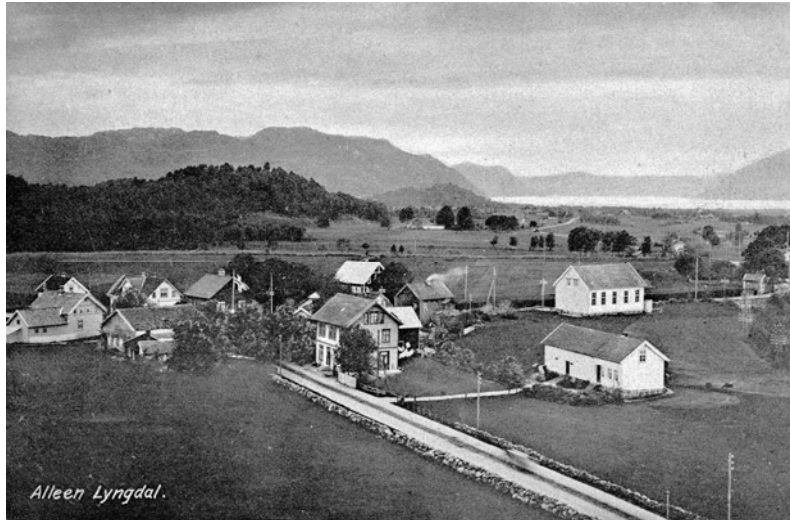


Hyldningsdikt til Lyngdal fra medlemmer av Oftebrofamilien

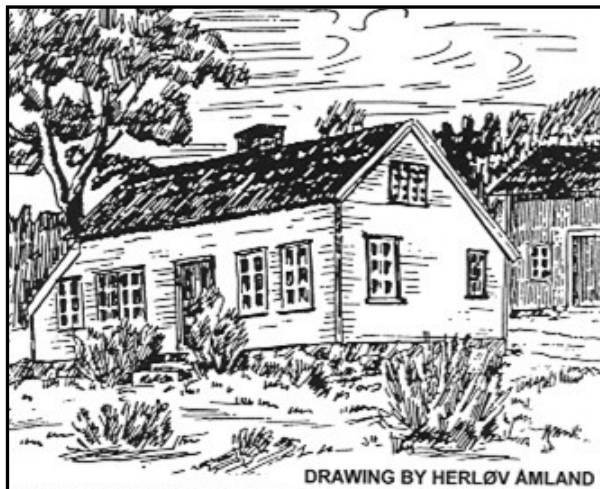
Oftebroslekten, med opprinnelse på Oftebrogården i Lyngdal, ble tidlig for tallrik til å kunne absorberes av Lyngdalssamfunnet. Et stort antall av disse tidlige familiemedlemmer dro ut. De fant seg først nye muligheter langs kysten fra Stavanger til Grimstad, eller de emigrerte til Sør-Afrika, til USA eller til Canada.



Alleen, Lyngdal. Ca. 1916.

Vi skal her presentere hyldningsdiktene fra (10) Ommund C. Oftebro, fra (3-4) Anna Tonette (Oftebro) Johnson, og fra (3-8) Ole Mathias Oftebro.

Når det gjelder **Ommund Oftebros** dikt, eller rettere sagt sang, vil vi lett tenke oss at han har sittet som misjonær i Zululand og skrevet sangen, mens han i hjemlengsel gjenkalte sine opplevelser under oppveksten i Lyngdal. Det forholder seg neppe slik. Det fremgår av sangens innhold at den formodentlig er skrevet før 1847, altså før Ommund reiste

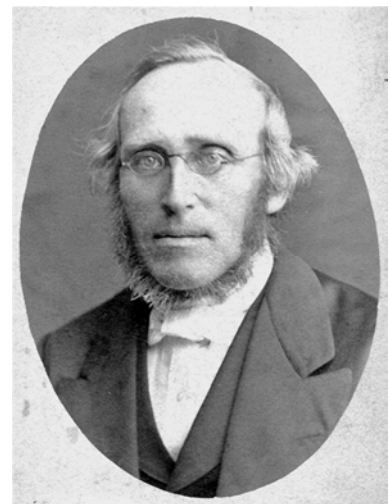


Oftebrogården. Tilbygg i enden av bygningen skulle huse misjonærfamilien på hjemmebesøk.

til Zululand, siden han omtaler den gamle kirken i Lyngdal som fortsatt i bruk. Kirken ble revet i 1847.

Sannsynligvis har Ommund skrevet sangen mens han gikk på misjonsskolen i Stavanger (1843-1848), eller muligens allerede enda tidligere, da han som helt ung mann virket som omgangsskolelærer i Spangereid.

Men Ommund Oftebro fikk også senere utløp for sin lengsel etter Lyngdal da han i 1873-74



Misjonsprest Ommund C. Oftebro.

besøkte sin hjembygd under sin eneste hjemlov til Norge fra sitt virke i Zululand. Med i hans følge var hans kone Guri og hans datter Johanne Guri Mathea (Hanna) Oftebro. Ommunds 3 sønner hadde allerede oppholdt seg i lang tid i Stavanger, hvor de gikk på middelskole. For besøket i Lyngdal hadde Ommunds bror, Henrik, snekret et tilbygg til huset på Oftebro, for å kunne huse misjonærfamilien. (Jfr. bilde)

Ommund Oftebros hyldningssang kan synges til flere kjente melodier brukt på norske religiøse sanger. Vi har her foreslått den melodien som er kjent fra sangen ”Tenk når engang den tåke er forsvunnet”, komponert av Mathilda Gyllenhaal (1796-1863), Norsk Koralbok nr. 855.

Lyngdal

Melodi: Mathilda Gyllenhaal, 1833

Du blide dal, na - turens skjø - n - hets kjerne, o, Lyngdal min, o dig jeg glemmer



ei! Ved dig min tanke dvelet dog saa gjerne, til dig i drømme ofte gaar min vei.



1. Du blide dal, naturens skjønhets kjerne,
o, Lyngdal min, o dig jeg glemmer ei!
Ved dig min tanke dvelet dog saa gjerne,
til dig i drømme ofte gaar min vei.
2. Dit kjære minde ofte hjertet letter,
naar for det speiler sig din skjønhets huld,
og om end mindet aldrig hjertet mætter,
det gjør mig ofte dog af glæde fuld.
3. Dit smil jeg ser naar elven langs dig rinder,
ja, dine sletter - dine lunde fro.
Og naar jeg ser de grønne klippetinder,
det ønske ulmer der at maatte bo.
4. Du Stenbergaas, hvo kan din likhet finde,
saa majestetisk er din kjække pragt,
hvor gjerne sat jeg paa din dumme tinde,
for paa din omegn ret at give agt.
5. Naar da mit øie sig mod syden vendte,
jeg skued straks derfra mit kjære hjem,
som bort fra solen, men til mig sig vendte,
og bød mit øie all dets ynde frem.
6. Saa jeg mot østen og sydøst tillike,
hvor sletten strækker sig langs Rindebak,
da mindtes jeg om gamle Romerrike,
og for mit ophold der jeg siger tak.
7. I grønne lund et hus mit øie snappet,
en fredsom bolig lav, av vinkelskik.
Da mindtes jeg hvor ofte dit jeg trappet,
hvor ofte der jeg var og derfra gik.
8. Om jeg mig da mot norden vilde vende,
da alt det skjønnere mere for mig svandt.
De faarestier let jeg vilde kjende,
hvor mangan taar av mine øine randt.

9. Mod vest til syd jeg heller vilde dreie.
Der ser jeg sletten ved den klare aa.
Da vilde av respekt jeg rigtig neie;
og søtt mig mætte ved at se derpaa.
10. Ak, der for første gang jeg lyset skued,
ak, der de første barndomsaar hensvandt.
O, da var uskyld end ei underkued.,
Af barndomsglæder mange der jeg fandt.
11. Du kjær mig var, dog mere kjær er bleven.
jeg før dig elsket, nu dog meget mer.
Saa klart dit minde staar i hjertet skreven,
saa nær ved troen paa ham jeg ei ser.
12. Jeg mindes vel da du mig blev saa yndig.
jeg mindes vel hvad dertil aarsag var.
attraaen til dig var dog ikke syndig,
derom af mig et vidnesbyrd du har.
13. Du lig med Paradiset, intet andet,
det var som vokste der selv livets træ.
Det var som øste der man livets vande,
som hentet der man livets sædefræ. (-frø)
14. Det var som skulle der man hjertet lette,
Som skulle saaret der sin salve faa,
Saa syntes det, og syntes saa med rette,
jeg nesten tror det var igrunden saa.
15. Ja der saa godt, saa godt jeg kunne hue,
den hele dag blev knapt en time lang,
der var slig hygge i den blide stue,
som ofte gjænlød af en "goelsang". (?)
16. Aaslette, undres du jeg saa dig skildrer?
Husk paa det savnede er altid kjær.
Jeg her med hykelsk dig det ikke skildrer.
nei kun dit minde varmer mig saa svært.
17. Du var mig kjær imens jeg hos dig bodde,
ei mindre nu mens øiet dig ei ser,
dit savn blev større end jeg den gang trodde,
dog nu om dig jeg ei vil synge mer.
18. Min tanke dit saa rolig nu jeg vender,
hvor hundred gange jeg personlig stod,
til Vesterbak hvorunder elven rinder,
og paa hvis toppe ligger "Eilertsro".¹
19. Til dig, til dig saa mang en gang jeg ilte,
løvfulde høi som var du mig en ven.
Paa Eilerts bænk jeg satte mig og hvilte,
mens dog jeg allevegne skuet hen.
20. O, der min tanke tit ved hannem dvælte,
som hist for mig en fuld forsoning fandt,
som synder arm i bøn for ham jeg knælte,
mens stundom taaren mildt ad kinden randt.
21. Fra dig saa tidt mit øie monne hvile,
paa gamle kirken som paa sletten staar,
paa kirken som forbi jeg maatte ile,
med hjerteklappen naar det aften var.
22. Aa, kirke min, vel tusen aar af alder,²
Ei meget blank men dog et oldtidsverk,
du av mit minde aldrig, aldrig falder,
endskjønt du er jo baade trang og mørk.
23. Tenk der jeg blev i Kristo først indlemmet,
der siden jeg ham troskapsløftet gav,
der har saa meget, meget jeg fornummet -,
om jeg dig glemte, blev min glemsel svar.
24. I skummel krok i dig jeg ofte lyttet,
en sagte røst av aand og kraft saa fuld,
til uforklarlig den mit hjerte rystet,
og ofte gjorde mig av glæde fuld.
25. Snart skal du vel til grus og stene blive,
mens "Fønix" lig du atter reiser dig,
Gud Herren da en saadan vert dig give,
som den hvoraf du nu kan rose dig.
26. Hvad skal jeg mer din ynde, dal, beskrive?
Mig tiden dertil falder altfor kort,
kun siger jeg - forglemt du ei skal blive,
av mig dit savn vil aldri svinde bort.
27. Saa "Vesterbak" nu maa jeg dig forlade,
og ende denne stakkels hastverkssang,
hos dig jeg dvælte øieblikke glade,
farvellet spares til en anden gang.

¹ "Eilertsro" var et lite lysthus i en hasselrunne/et hasselkjerr på gården Oftebro. Det ble laget av den kjente presten Eilert Sundt da han i sin tid leste med presten i Lyngdal.

² Den gamle steinkirken som ble revet i 1847. Den nye kirken ble innviet i 1848.

Anna Tonette Johnson skrev kanskje sin hyldningssang fra sitt nye hjem i Nebraska, USA, hvor hun hadde slått seg ned med nystiftet familie i 1882. Hennes barndoms minner fra Lyngdal knytter seg ventelig til Ytre Berge, Prestegården og V. Fidje, alle gårder i Lyngdal hvor denne Oftebro-familien bodde gjennom hennes barndom og ungdom. Også Anna Tonette fikk anledning til et gjensyn med Lyngdal, om enn med et noe tragisk bakteppe. Da hun brått og uventet ble enke, så hun seg ikke i stand til å drive familiefarmen i Nebraska videre. Utbyttet fra salget av farmen gav henne imidlertid i 1908 en kjærkommen anledning til et gjensyn med Norge og Lyngdal. Med på turen hjem fulgte hennes døtre 3-4-1 Sarah Cathrine Johnson (Hollinbeck) og 3-4-3 Gudrun Tobine Johnson (Løfgren).



Anna Tonette (Oftebro) Johnson.
Foto fra:
Richard Oftebro Hollinbeck jr.

Anna Tonettes hyldningssang er antakelig ment å skulle synges til den norske folketonen gjengitt i Norsk Koralbok nr. 641, “Jesus din søte forening å smake”.

Lyngdal

M Norsk folketone (Gudbrandsdalen)
S Eyvind Alnæs 1926

Lyng - dal! mit hjem i - fra barn - dom - mens da - ge - Hvor du staar skjøn for mitt drøm - men - de sind!

Kun - de jeg fly fort som tan - ken til - bage, Skul - de jeg straks paa din fjord gli - de ind.

Of - te jeg læn - ges, som bar - net det lil - le En - gang at hvi - le mig ud i din favn.

- Lyng - dal! O Lyng - dal! saa fred - fuld saa stil - le just para - dis - isk mig lyd - er ditt navn.

1. Lyngdal! mit hjem ifra barndommens dage -
Hvor du står sjøn for mit drømmende sind!
Kunde jeg fly fort, som tanken tilbage,
Skulde jeg straks paa din fjord glide ind.
Ofte jeg længes, som barnet det lille
Engang at hvile mig ud i din favn. –
Lyngdal! O Lyngdal! så fredfuld så stille. –
Just paradisisk mig lyder dit navn. –
2. Bjerger som fæstninger helt dig omringer.
Skogen dig klæder som sjønneste brud. –
Fuglenes lovsang mot himmelen klinger,
Deilig - harmonisk de jubler for Gud. –
Havet mod dig strækker ud sine arme.
Sprudlende elve det løber i favn. –
Blomsterne dufter så hjerter blir varme.
Alting jeg ser just som da jeg var barn.
3. Minderne kommer i lysende drømme,
Et efter et ser jeg drager forbi. –
Hjemmet - hvor Fader og Moder den ømme
Stræver og steller om børnene ni. –
Kirken og skolen og vennerne mange, -
Elven og Bjerken og du Stenbergås! –
Arbeid og leg, under jublende sange.
Alting var kun solskind og glæde for os.
4. Deilige Linnetræ -, Ak hvor din krone
Skygged så venlig når rundt dig vi sad.
Mens aftenrøden forsjønnede tonen
Når sangerflokken så jublende kvad.
- Ofte jeg ser dig som da jeg var hjemme,
Sjøn som en dronning ved veien du stod.
Håber at intet din krone vil sjemme,
Og ingen økse forstyrre din rod. –
5. Ofte jeg ser os når lette vi springer
Op over "Lian" med åget på nak, -
Kjyra skal melkes, - hør, Bjellerne klinger.–
"Kjyra ! Kom kjyra !" - vi råber om kap.
Hodet de letter og lytter - så iler
Hastig de frem over stok, over sten, -
Næsten som om de af venlighed smiler
Kommer de mod os slig - en efter en. -
6. Langt er jeg borte, - men minderne lever,
De er så kjære, jeg tager dem med. –
Næsten som Engle de runt om mig svæver
Hvisker så stille om barndommens fred.
Tiden forsvinder med alle dens glæder,
Solen alt daler - det lider mot kvel.
Skyggerne sig over livsveien spreder.
Lyngdal! O Lyngdal! For alltid farvel!
7. Fader og moder nu hviler blant grave!
Søskende går også en efter en. –
Snart kommer raden til mig og at fare.
Herren ved dagen når turen blir min!
Tryg jeg mig legger i favnen den varme.
Jesus gik foran - og jeg følger med. –
Døden ei rive mig kan af hans arme.
"Hans Banner over mig er Kjærlighed."

Ole Mathias Oftebro, yngste bror av Anna Tonette (Oftebro) Johnson, levde sitt yrkesliv som skolebestyrer i Kristiansand. Hans hyldningsdikt til Lyngdal ble publisert i en lokalavis i 1914. Ole Mathias hadde nær tilknytning til Lyngdal gjennom hele livet. Sommerferiene tilbrakte han gjerne på farsgården V. Fidje sammen med sin familie.

Lyngdal

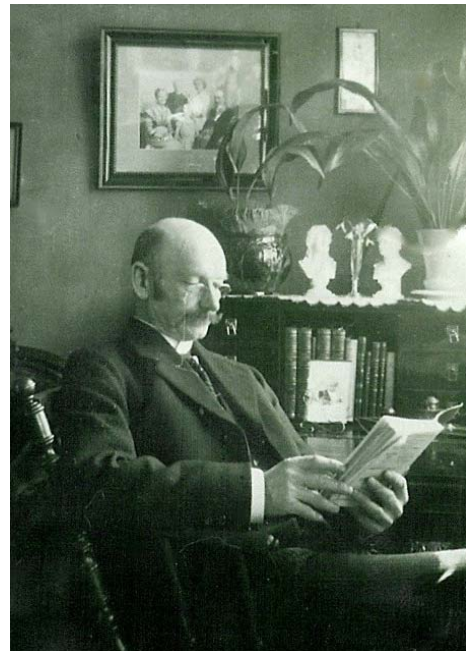
1. Lyngdal, Lyngdal - aa saa fager!
Eden fuld af eng og ager.
Her at leve, bo og bygge,-
jorden gav ei større lykke.
2. Midt i dalen elven strømmer,
snor sig frem i storm og stille.
Om dens vande dalen drømmer,
sterke drømmer, gode milde.
3. Rundt om ser du lund og li,
nakne fjeldparti udi.
Fuglesang i liens lysning,
eventyr i fjeldets gysning.
4. Dog, om stenens kolde hjerte
skjælver liv i gledens smerte,
lyder om dens haarde pande
kjærlighedens unge sange.

5. Visselig har stenen hjerte!
Det har mosen adopteret,
ofret af sin egen smerte,
deraf har jo mosen levet.
6. Lyngdal, Lyngdal - aa saa fager!
Hele dalen er et hjerte.
Hele dalen er en ager,
farveslaat af fryd og smerte.
7. Bagom bjerkers hvide stammer,
under aasens grønne dække,
midt i livets skønne rammer
bondegaardens rene tække.
8. Hus ved hus i smaa geleder,
mellem havers blomst og blade,
under tankeseir som bærer
bud fra fædres storverksdage.
9. Her i disse lave hytter
slibes tankens hvasse klinge.
Over den skal livet springe,
Længer frem skal maalet flyttes.
10. Ud ifra den hvide kirke
lokker klokketoners mildhed.
Skjælver under lyse bjerke
dragende i søndagsstillhed.

11. Lyngdal, Lyngdal, lys og høi.
Ind paa tvende fjordes vover
saltvandspust med tanke over
frem fra verdenshavet fløi.

19de august 1914

O. Oftebro



Skolebestyrer Ole Mathias Oftebro